

Ülkeye Ait Başlıca Sosyal Göstergeler

Resmi Adı	Kırgız Cumhuriyeti
Yönetim Şekli	Parlamenter Cumhuriyet
Nüfus	6 milyon 795 bin
Dil	Kırgızca (resmi dil), Özbekçe, Rusça
Yüzölçümü	199 951 km ²
Başkent	Bişkek
Başlıca Şehirler	Bişkek, Oş, Karakol, Celal Abad
Cumhurbaşkanı	Sadır Japarov
Para Birimi	Kırgızistan Somu

Coğrafi Konum

Orta Asya'nın kuzeydoğusunda yer alan, Kırgızistan'ın yüzölçümü, 199 951 km²'dir. %4,4'ü su olan Kırgızistan'ın yüzölçümünün, %5,3'ünü ormanlık alanlar, %54,1'ini tarımsal alanlar, %36,2'sini ise, diğer arazi oluşturmaktadır. Kuzeyinde Kazakistan, güneydoğu ve doğusunda Çin Halk Cumhuriyeti, batısında Özbekistan, güneybatısında Tacikistan ile komşu olan Kırgızistan'ın sınırlarının toplam uzunluğu 3 878 km'dir. Kırgızistan'ın Kazakistan ile sınır uzunluğu 1 051 km, Çin Halk Cumhuriyeti ile 858 km, Özbekistan ile 1 099 km ve Tacikistan ile ise, 870 km'dir. Kırgızistan'ın denize sınırı bulunmamaktadır. Kırgızistan'ın kuzeyi ile güneyi arasındaki uzaklık 454 km, doğu ile batısı arasındaki uzaklık ise 925 km'dir. Kırgızistan geniş çukur alanlara, derin vadilere ve yüksek dağ sıralarına sahiptir. Ortalama rakım 2 750 m'dir. En yüksek nokta (Pobeda Tepesi), deniz seviyesinden 7 439 m, en alçak nokta ise, deniz seviyesinden 132 m yükseklikteki Kara Darya'dır. Toplam alanın %94'ünden fazlasının deniz seviyesinden yüksekliği 1 000 m'yi aşar ve toplam yüzölçümünün yaklaşık %40'ı 3 000 m'den yüksektir. Kırgızistan'ın nüfusunun neredeyse tamamı 1 800 m'den daha yüksekte yaşamaktadır. Doğu batı istikametinde 2 000 km uzunluğunda ve 400 km genişliğinde bir kara kitlesi olan Tanrı Dağları'nın yaklaşık üçte ikisi Kırgızistan toprakları içinde yer almaktadır. Tanrı Dağları doğu, batı, kuzey, güney ve orta kısımlar olmak üzere, beş bölümde ele alınabilir.

GENEL EKONOMİK DURUM

Temel Ekonomik Göstergeler

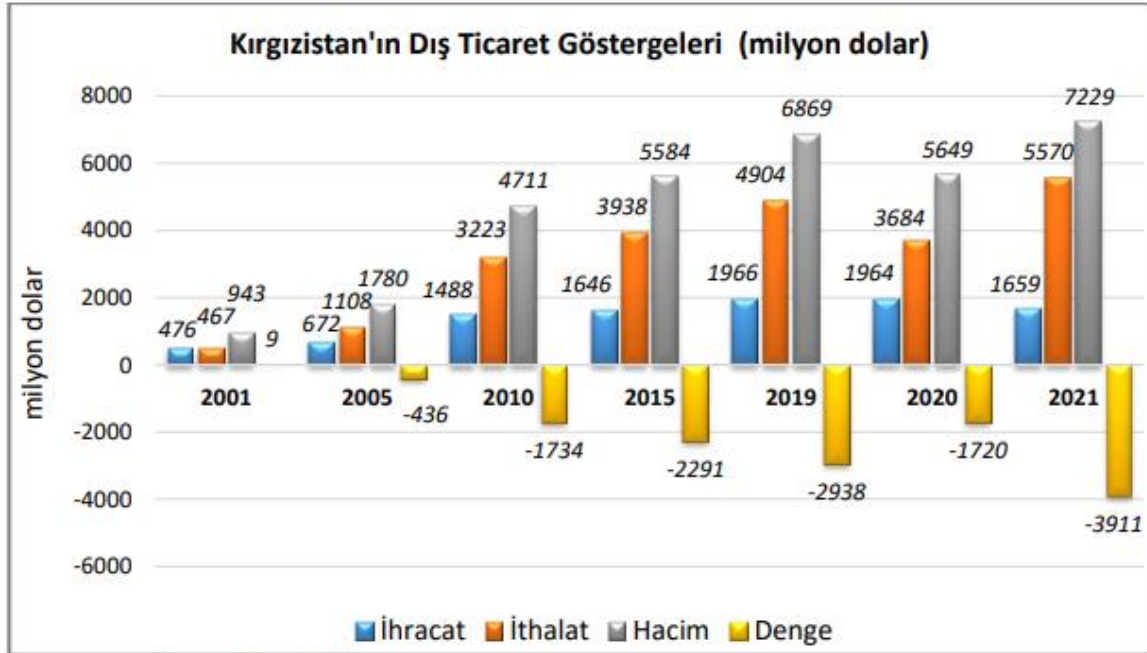
	2020	2021	2022*	2023*	2024*	2025*	2026*	2027*
GSYİH (Cari Fiyatlar-milyar \$)	7,79	8,54	9,02	9,51	9,98	10,67	11,37	12,04
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar-%)	-8,6	3,7	0,9	5	4,2	4,1	4,1	4
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar-\$)	1 196	1 283	1 327	1 372	1 410	1 476	1 543	1 599
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	6,3	11,9	13,2	10,1	6,2	5,8	5,5	4,8
Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	4,5	-5,2	-12,2	-9,3	-8,3	-7,5	-6,6	-6
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	6,6	6,6	6,6	6,6	6,6	6,6	6,6	6,6

Kaynak: IMF

*: Tahmin

DIŞ TİCARET

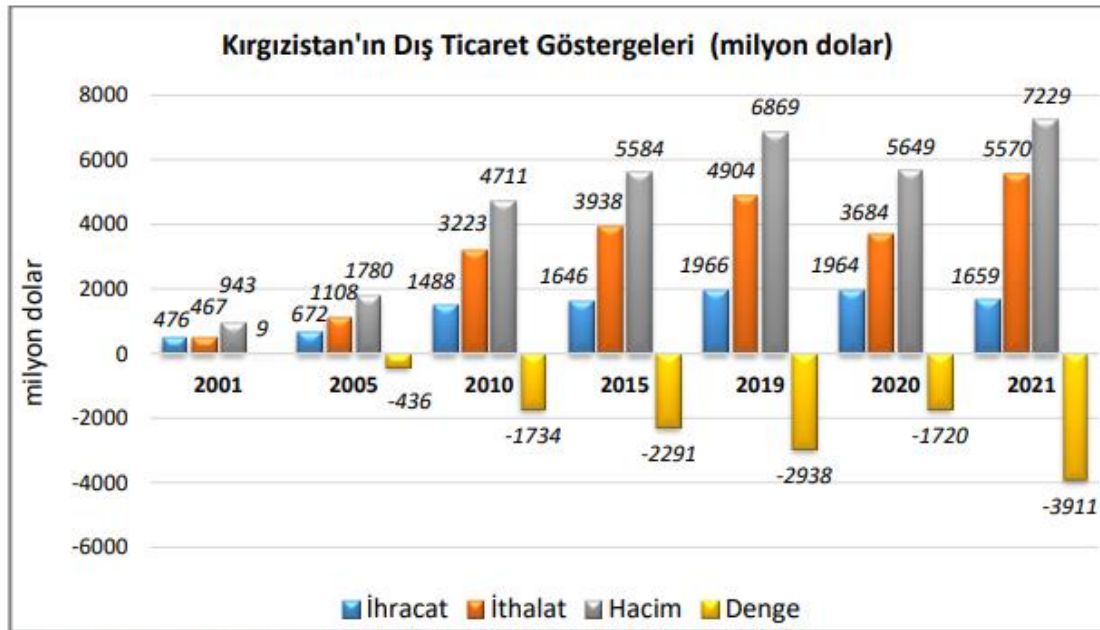
Ülkenin Dış Ticareti

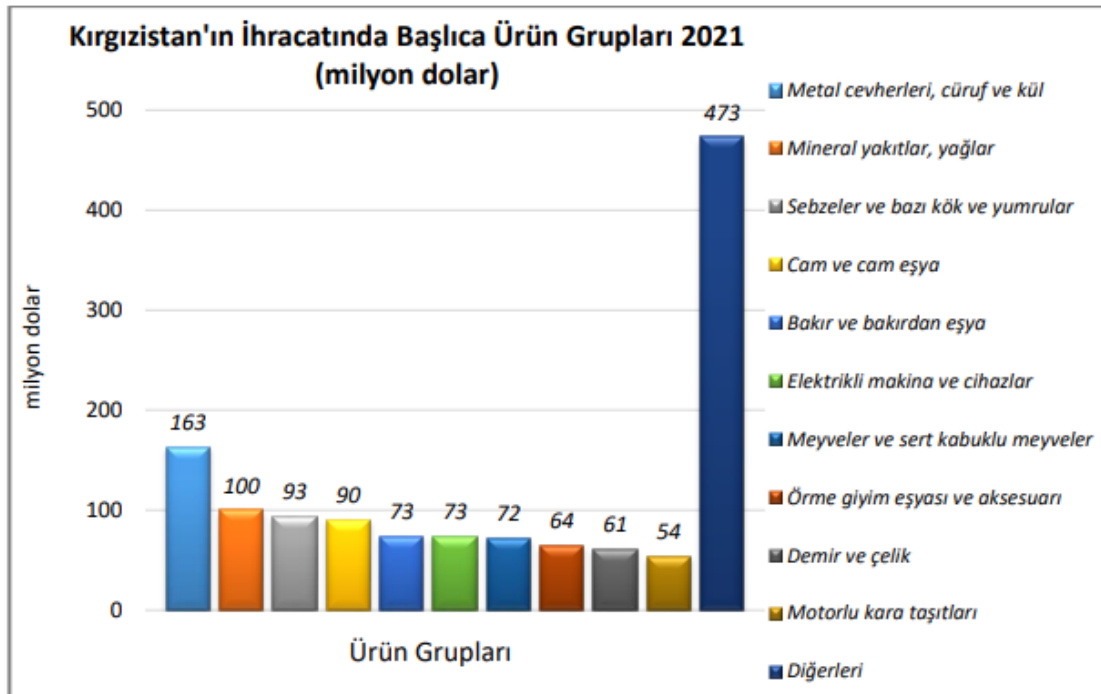
Kaynak: Trademap, Kırgızistan Verileri

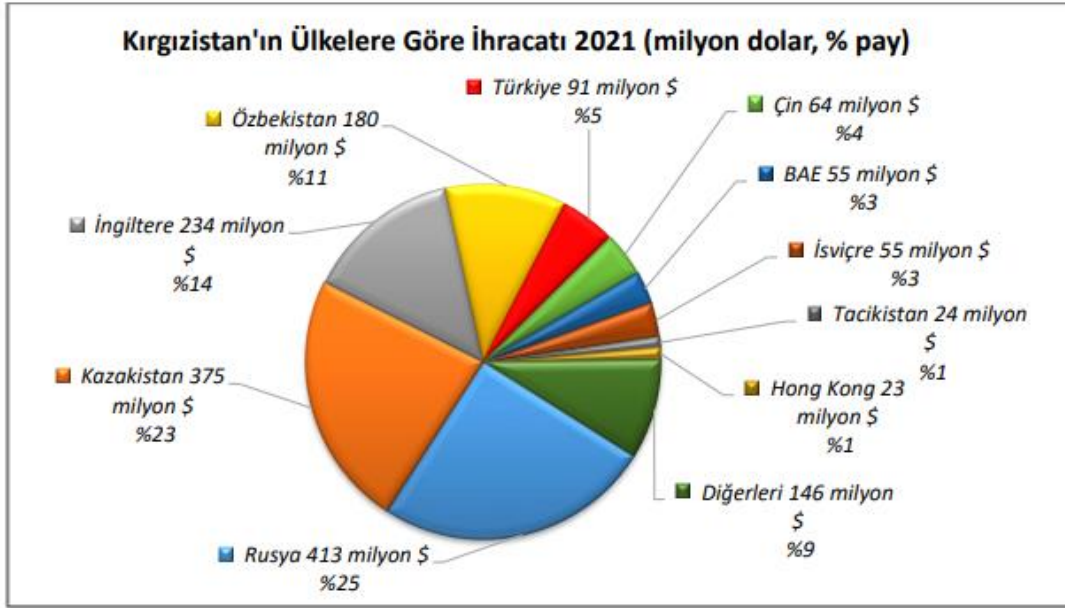
Kırgızistan'ın denize kıyısı olmaması ve ithalata bağımlılığı, Eski Sovyetler Birliği ülkeleri dışında ticaret ilişkilerini geliştirmesinde önemli bir engel teşkil etmiştir. 1997 yılından itibaren artan altın ihracatı sayesinde yenedünya pazarlarına ulaşılmış, ne var ki, altın ihracatında yoğunlaşılması da ihracatta ürün çeşitliliğinin gelişmesine engel olmuştur. 2021 yılında yaklaşık 2 milyar dolarlık ihracatla dünyada 141. sırada olan ülkenin ihracat yaptığı başlıca ülkeler İngiltere, Kazakistan, Rusya, Özbekistan ve Türkiye'dir. Ülkenin ihracatında Türkiye %5,5 pay ile 5. sıradadır. Ülkenin 2021 yılında ihraç ettiği başlıca ürünler: kıymetli metal cevherleri ve konsantreleri; float cam ve yüzeyi taşlanmış veya parlatılmış cam (plakalar halinde); bakır döküntü ve hurdaları; kuru baklagiller (kabuksuz) (taneleri ikiye ayrılmış) ve petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlardır. 2021 yılında 6 milyar dolarlık ithalatla dünyada 127. sırada olan ülkenin ithalat yaptığı başlıca ülkeler Rusya, Çin, Kazakistan, Türkiye ve Özbekistan'dır. Ülkenin ithalatında Türkiye %5,8 pay ile 4. sıradadır. 2021 yılında ithal ettiği başlıca ürünler: petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar; diğer örme mensucat (en>30cm, elastomerik/kauçuk iplik=>%5); tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış); telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar ve otomobillerdir.

Dış Ticaret Genel Durum

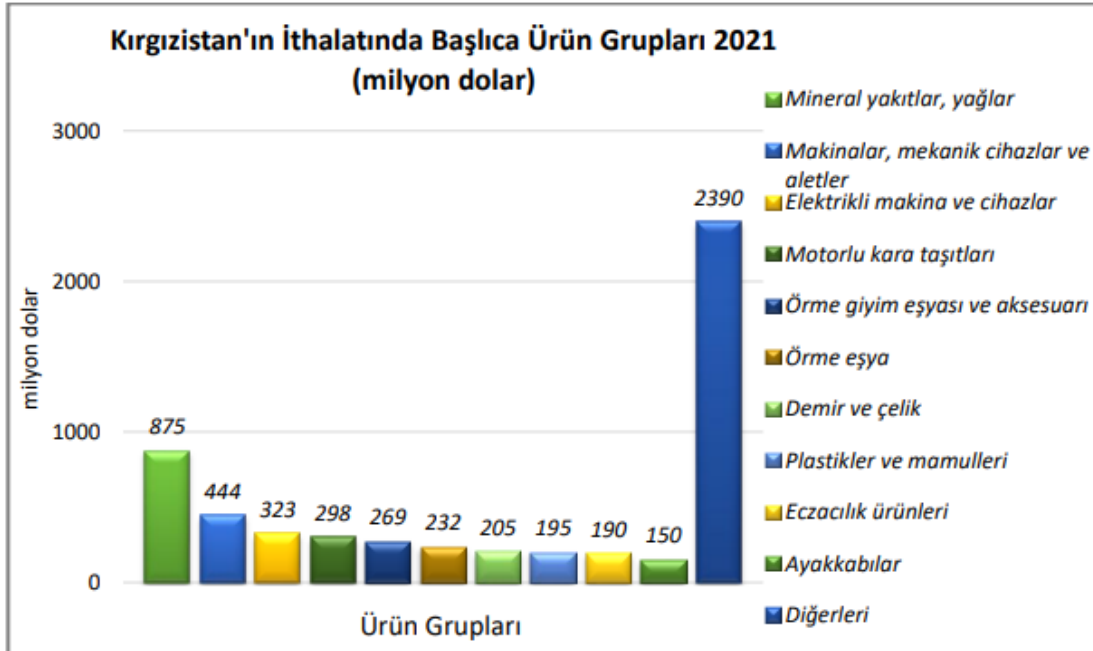
İhracat

Kaynak: Trademap, Kırgızistan Verileri

İthalat

Kaynak: Trademap, Kırgızistan Verileri

Kaynak: Trademap, Kırgızistan Verileri

Türkiye – Kırgızistan Ticari İlişkileri

2021 yılında ülkeye ihracatımız 749 milyon dolar olmuştur. İhraç ettiğimiz başlıca ürünler: mücevherci eşyası ve aksamı (kıymetli metallerden veya kıymetli metallerle kaplama metallerden); diğer örme mensucat; helikopterler, uçaklar vb.; uzay araçları (uydular dahil), uzay araçlarını fırlatıcı araçlar ve yörünge-altı araçları; tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış) ve demir veya çelikten inşaat ve inşaat aksamı, inşaatta kullanılmak üzere hazırlanmış demir veya çelikten sac, çubuklardır. 2021 yılında ülkeden ithalatımız ise 86 milyon dolardır. İthal ettiğimiz başlıca ürünler ise pamuk (karde edilmemiş veya penyelenmemiş); kuru baklagiller (kabuksuz) (taneleri ikiye ayrılmış); işlenmemiş kurşun; altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde) ve diğer kabuklu meyveler (taze/kurutulmuş) (kabuğu çıkarılmış/soyulmuş)dir. 2021 yılında Kırgızistan ile ticarete Türkiye'nin 663 milyon dolar dış ticaret fazlası vermiştir.

Sıra	Ülke	2019	2020	2021	Pay (% 2021)	Değişim (% 2020-2021)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		1 965 502	1 964 466	1 658 949	100	-15,6
1.	Rusya	270 770	241 577	412 926	24,9	70,9
2.	Kazakistan	337 532	293 863	374 747	22,6	27,5
3.	İngiltere	833 230	989 957	234 233	14,1	-76,3
4.	Özbekistan	138 880	152 549	180 143	10,9	18,1
5.	Türkiye	89 855	74 586	90 641	5,5	21,5
6.	Çin	81 469	43 235	64 091	3,9	48,2
7.	BAE	10 233	9 070	54 760	3,3	503,7
8.	İsviçre	4 097	7 402	54 567	3,3	637,2
9.	Tacikistan	57 205	28 056	23 794	1,4	-15,2
10.	Hong Kong	911	977	22 908	1,4	2244,7
11.	Beyaz Rusya	12 693	10 659	15 405	0,9	44,5
12.	Afganistan	1 881	1 259	14 370	0,9	1041,4
13.	Almanya	8 600	13 089	12 513	0,8	-4,4
14.	İtalya	381	851	9 701	0,6	1 040
15.	Sırbistan	4 580	5 555	8 734	0,5	57,2

Kaynak: Trademap, Kırgızistan Verileri

Sıra	Ülke	2019	2020	2021	Pay (% 2021)	Değişim (% 2020-2021)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		4 903 813	3 684 109	5 570 126	100	51,2
1.	Rusya	1 362 310	1 316 005	1 872 483	33,6	42,3
2.	Çin	1 733 932	736 835	1 463 341	26,3	98,6
3.	Kazakistan	609 961	500 158	684 791	12,3	36,9
4.	Türkiye	221 974	194 775	321 123	5,8	64,9
5.	Özbekistan	200 325	188 824	316 530	5,7	67,6
6.	ABD	89 868	120 307	100 228	1,8	-16,7
7.	Almanya	68 686	51 595	62 712	1,1	21,5
8.	Beyaz Rusya	42 734	35 230	56 578	1	60,6
9.	Ukrayna	48 423	50 235	54 599	1	8,7
10.	G. Kore	32 888	47 622	54 435	1	14,3
11.	Kanada	6 338	5 315	47 314	0,8	790,2
12.	Hindistan	42 013	41 717	45 483	0,8	9
13.	Fransa	36 405	27 174	36 794	0,7	35,4
14.	Türkmenistan	5 033	7 161	32 771	0,6	357,6
15.	Litvanya	25 734	22 761	32 052	0,6	40,8

Kaynak: Trademap, Kırgızistan Verileri